

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassó, Nagy- s Úzerna-utca sarkán
Papp F. utorraktára fölött, 1. em.
hol a szerkesztő hétköznapokon délelőtt
9—11 óra között
és Bolonya mesterutca 325. sz. a.,
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen de küldendőek
Kéziratok vissza nem tartva

BRASSÓ

helyben hazhoz hordva v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 rt 50k
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1—10 sor
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hird-
téseknek kedvezmény.
Minden egye hirdetés bélyegdíj: 30 k
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetend

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

1888. évi és 1889. évi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi s zernesti, liszö-szentmártoni, orszébtvárosi, hosszuasziói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkai, segesvári s sz-
ágothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN s SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein s Vogler János, Dukas Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Dau-
s társa, Haasenstein és Vogler Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetésirodájában.

140-ik szám.

Brassó, Csütörtök, december 6-án.

IV. évfolyam 1888.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső kettős
ünnep miatt csak kedden, december hó 11-én
jelenik meg.

A szászok passzivitása.

A szebeni „Tageblatt“ fölveti a szászok
passzivitásának kérdését.

A passzivitás a legnagyobb abszurdum a
politikában, melyet valaha feltaláltak. Önkén-
tes lemondás törvényes jogokról; önkéntes
visszavonulás a politikai színterről, hogy min-
den bekövetkező eshetőségért mások tétethes-
senek felelőssége.

A passzivitás a politikában azonban mást
is jelent: elégedetlenséget a helyzettel szemben,
ellenséges indulatot az állam- s törvényeivel
szemben.

Rendes körülmények között és alkotmány-
os időkben a passzivitás egyéb jelleggel
nem bírhat. Mert rendes viszonyok között az
állam minden polgárának érdekei egyaránt áll-
ván a törvény védelme alatt, minden egyes
polgárnak joga van a lehető legnagyobb mér-
tékben élni politikai jogaival, sőt kötelessége
is mindent megtenni arra nézve, hogy az ál-
lam érdekei emeltessenek.

Egész másképpen van ez alkotmányellenes,
rendkívüli viszonyok között.

A passzivitás fogalma nem ismeretlen Ma-
gyarországon. Mikor a dicső emléktől szabad-
ságharczot egy hosszú, dicsőtelen korszak, az
önkény és elnyomás követte, a magyar nem-
zet passzivitásra volt kárhoztatva. Nem vehe-
tett részt a politikai életben, mert nem volt;
a mi volt, nem volt magyar politika. Más po-
litikát pedig Magyarországon magyar ember
nem űzhet, mint magyar politikát.

A mióta azonban e dicsőtelen korszak he-
lyébe az alkotmányos idő lépett, a passzivitás
egyszerre eltűnt a nemzet szótárából, mintha
soha ott sem lett volna. Azóta ismeretlen fo-
galom volt Magyarországon a passzivitás.

Az oláhok vetették újból felszínre. Az
oláhok sehogy sem tudják megemésztetni az
uniót. Sehogy sem fér a fejükbe, hogy az er-
délyi részekben, hol ők meglehetősen nagy számban
vannak s a magyar még szász elem egye-
netlenkedése miatt talán még többségre is ver-
gődhethetnének, — ne ők lehessenek az urak.

Az unió megtagadásában ellenségei az ál-
lamnak. S mert ezen változtatni nem tudnak,
kimondták a passzivitást.

Az állam nyílt ellenségeinél tehát értjük
a passzivitást. Abban az országban, mely az ő
elveivel homlokegyenest ellenkező irányban
kormányoztatik, neki cselekvő szerepe nem
juthat, kivéve persze az aknamunkát. Ez azon-
ban az államügyeszek bölcsességéből gyakran
szenvető szereppé változik.

De hogy értelmeznék a szászok a passzi-
vitást? Hisz ők uton-utfélen hirdetik, hogy ők
hívei a magyar államnak; e földet, mely nekik
éltet és kenyeret ad, édes hazájuknak tekintik,
melyért élni és halni készek.

Az igaz, hogy tényleges bizonyítékokkal
nagyon fukarok; de lehet, hogy ez nagyon
exklusiv természetükben rejlik. Lehet, hogy
elzárkózottságuk s szerénységek annyira meg-
hogy még a hazaszeretetet bebizonyítását sem
találják szükségesnek.

De ha ez a hazaszeretet tényleg nem csak
cégér, melyre minden komoly pillanatban reá
lehet mutatni, hogy ime megtűröm a boltom
ajtaja fölött, hanem a szívekben rejlik; ha a
„Tageblatt“ magát ép oly jó hazafinak vallja
— s ő szokta ezt írni — mint minden ma-

gyar ember: hogyan juthat akkor a passzivitás
gondolatára?

Tisztában van-e a passzivitás fogalmával?
Tudja-e, hogy abban a perczen, melyben a
szászok kimondanák a passzivitást, bebizonyítot-
ták volna azt önként, a mit ma tagadnak, de
lépten-nyomon elárulnak: hogy nem jó ma-
gyar hazafiak? Tudja-e, hogy mit jelentene a
passzivitás az erdélyi szászokra? — A vég-
megromlást!

Az oláhok, egy tömör, két milliónyi nemze-
tiség, megengedhetnek maguknak ily játékot. De
az a 160.000—180.000 szász, vajjon az mit
akar? El akar-e merülni a tengerben? Ha azt
akarja, ám legyen passzivistá. De ha élni akar,
akkor ne játszzék a tűzzel, mert vesztére teszi.

Reánk magyarokra és általában Magyaror-
szágra nézve teljesen mindegy: él-e a csekély
számu szászok politikai jogaival, avagy nem.
De nem úgy a szászokra, kik ugyan komolyan
fognak meggondolkodni, mielőttily, még inkább
önmegőző politikára határoznák el magukat.

Tehát ijesztés akar-e a „Tageblatt“ passzi-
vitása lenni? Mi nem ijedünk meg tőle. Ma-
gyarország ma már elég erős, hatalmas állam
arra nézve, hogy 180.000 ember gátat ne ké-
pezhessen haladásának. Olyan e viszony, mint
egy robogó vonat elé tett kavics. Tudja-e a
„Tageblatt“, mi történik az ily kavicscsal? —
Elgázoltatik, összemorzsolatik, de a vonat to-
vább halad.

A szászok sokkal okosabbak, semhogy ily
szomorú szerepre vágyának. Ők élni akarnak.
Élni és szászok maradni.

Mi nem zavarjuk őket ebben sem. Megál-
hetéseket az állam ép oly arányban mozditja
elő, mint az ország többi lakóit. Németségü-
ket sem támadja meg senki, s az a körülmény,
hogy hétszáz évnél tovább megtartották né-
metségüket Magyarországon, legéke-
sebben szóló bizonyítéka, hogy „nemzeti fej-
lődéseket“ nem gátolja semmi és senki.

Mi kell németiségek fentartására? Német
iskola, német egyház, a német nyelv
szabad gyakorlata s a német szokás-
sok fentartása.

Iskoláik németek, egyházaik németek,
anyanyelvük szabad gyakorlását nem akadályozza
senki, szokásaikat ép oly kevésbé. Mi
kell tehát még?

S ha ennek daczára akad mégis szász
képviselő — különben mind olyanok — ki elég
vakmerő, az országgyűlésen szemébe mondani
a nemzetnek, hogy elnyomja a nemzetiségeket,
erőszakosan magyarosít: akkor a szász népnek
— ha szereti az igazságot és hí e hazához —
meg kell hazudolnia e férfit, kilökní kebeléből,
mert az által, hogy így hazudott, küldöit
gyalázta meg; nem pedig hozsannát zengni
neki, martyrrá tenni, s mert a neintelen harc-
ban elbukott, passzivitás szükségét hangsúlyozni.

Álljon elő, a ki férfiú, mondja meg nyíltan:
mivel magyarosítunk, illetve miben van
akadályozva par excellence a szászok — mert
róla van szó — nyelve szabad használásában
s „nemzeti fejlődésében“?

Vajjon megtámadja-e a németiséget az ál-
lamnyelvnek tanítása iskoláiban; egy nyugta,
melyet magyarul kell írnia, ha magyar kir.
adóhivatalhoz adja be; egy levél, melyet ma-
gyarul kell címeznie, ha portómentességet
óhajt, vagy egy telekkönyvi beadvány, melyet
magyarul kell beadnia? Mindez képes-e csak
legkisebb mértékben is akadályozni nyelvük
szabad gyakorlatát?

A ki azt képes állítani, hogy igen, annak
szellemi gyengeségben kell szenvednie, azt saj-
nálni lehet, de számbavenni nem.

Ha ez tehát tény — a mint hogy való-
ban tagadhatatlan — akkor miért nem löki
ki kebeléből az a jámbor, józan, szorgalmas
és takarékos szász nép ezen „álprófétákat“, a
helyett, hogy vakon követné, a kik amugy
sem használtak még eddig egy batkányit sem
a szász népnek?

A nép érdeke kívánná, hogy ezt tegye
és azokat az urakat csakugyan passzivi-
tásra kárhoztatná.

Belföld.

Brassó, decz. 5. (Országgyűlés.) A képviselő-
ház hétfői ülésében tovább tárgyalta a regale-kártala-
nitási törvényjavaslat 11. §-át, mely ellen Polónyi,
Ugron Ákos, Grecsák és Hódossy Imre, mellette Har-
kányi Frigyes, Hajári Ödön, a miniszterelnök, Demkó
Pál, Bokross Elek és Fabiny szólottak. Harkányi nagy
figyelemmel hallgatott beszédben utalt arra, hogy a
kártalanítási ügyet rendes bírói utra terelni, a nem-
zetben uralkodó nagy porlekedési hajlam mellett, épen
nem tanácsos és kiemelé, hogy hiszen a bírósági
sem a rendes bíróság keretébe tartozik. Az ülésnek e
felszólaláson kívül különösen két beszéd kölcsönzött
nagy érdeket: Gajáry és Bokross beszédei, a melye-
ket a ház osztatlan figyelemmel s a többség gyakori,
élénk helyeslésekkel kísért. Gajáry meggyőzően mutatta
ki annak szükségességét, hogy a törvényben — a meg-
váltásnál adott koncessziók mellett — az állam ér-
dekei is megvédést találjanak Bokross pedig kifejté,
hogy a 11. §-t nyugodtan el lehet fogadni, a nélkül
hogy a pártállás határozná ebben valamit; s kitűnő
jogi fejtegetésekkel kideríté, hogy a regale közjogi jo-
gosítvány, mely nélkülözi a magánjog számos attribut-
umát és rámutatott Hódossy jogi és elvi definióinak
tarthatatlanságára, mennyiben azok a bírói hivatásra
vonatkoztak. A miniszterelnök azt mutatta ki, mily
alaptalan és butor állítás, mintha a bírói függetlenség
megtámadásáról lehetne itt szó, majd Polónyi járat-
lanágát a parlamenti elvek körül apostrophálta.

Brassó, decz. 5. (Munkások biztosítása.) A ke-
rekedelmi miniszter megbízásából Schmierer Gyula,
miniszteri tanácsos, törvényjavaslatot dolgozott ki a
munkások baleset-biztosítása tárgyában. — A javaslat
előbb egy szaktanácskozmány elé fog terjesztetni, az-
után pedig az országgyűlés elé.

Külföldi szemle.

Brassó, 1888. decz. 5.

Király ő felsége Miramareból következő legfel-
sőbb kéziratot intézte gr. Taaffe osztrák miniszterel-
nökhöz:

„Kedves Taaffe gróf!

Óhajtottam, hogy tróntaléptem negyvenedik évfor-
dulója nyilvános ünnepély nélkül muljék el, és hogy
ez alkalomból minden ünnepi pompát és minden ki-
adásokkal járó manifesztációkat kerüljenek, hogy hű
népeim ragaszkodásának ilyen nyilvánulásai helyett
a felebaráti szeretet művein, a szegények és szükö-
ködők segélyezésén örvendhessek. Óhajtasom nyilváni-
tása elegendő volt, hogy a jótékony cselekedetek em-
berbaráti és hazafias alapítványok beláthatatlan sorát
teremtse, melyek szívemnek a legkedvesebb hódolatot
képezik és a trónralépés emléknapiját gazdag és a leg-
távolabbi jövőben is érvényesülő áldásoknak kutforrá-
sává tenni. Ez által ujjolag nyilvánult szeretetért és
és hűségért népeimnek, melyeket mind egyformán sze-
retetek, szívem mélyéből jövő császári köszönetemet nyil-
vánítom a tortományi, kerületi és községi képviselők-
nek, valamint az illető testületeknek, intézeteknek,
egyesületeknek és egyes személyeknek, mindnyájának
gyűlt és mindegyiküknek külön-külön. Együttal ismé-

telten legteljesebb elismerésemet nyilvánítom a fényes kiállítások fölött, melyek föltüntetvén a tudomány, a művészet, az ipar és a földművelés hatalmas haladását Ausztriában uralkodásom negyven éve alatt, örömteljes büszkeséggel töltötték el keblemet. Megbizom önt ennek közzétételével.

Miramare, 1888. december 2-án. Ferencz József s. k.

Vilmos császár állapota teljesen megnyugtató; fájdalmai már megszűntek s el is hagyhatná a szobát de orvosai azt tanácsolták neki, hogy kimélje magát. Ez volt az oka, hogy az udvari vadászatban nem vett részt, a mi a tőzsde körökben arra az alaptalan hirre szolgáltatott alkalmat, hogy a császár állapota rosszabbra fordult.

A berlini „Politischen Nachrichten“ a leghatározottabban ellenzi, hogy a német gazdag közönség az új orosz kölcsönökben részt vegyen, minthogy a konvertálás nem egyéb, mint leplezése az orosz politika más, messzemenő céljainak. A lap egyuttal utal a paoszlávistáknak a liga embereivel való fraternizálására és következőleg végzi a cikket: Több, mint bűn: súlyos hiba volna, ha a német tőke most, a midőn meg van adva számára e lehetőség, hogy az orosz ügyletekből valahogy kiszabaduljon, a konvertálásban való részvétel által maga állítaná ki maga számára a szegénységi bizonyítványt, a pánszláv-chauvinistikus üzelmeket pedig zöldágra juttatná.

Az egyéves önkéntesek.

Budapest, 1888. december 4.

A fontos törvényhozási feladatok ama nagy összegében, mely jelenleg az országgyűlést foglalkoztatja, bizonyára azok a legfontosabbak, melyek a véderőjavaslat alapján kerülnek a parlament elé. A minden időben kipróbált hazafias és lelkesült áldozatkészség, melyet a nemzet az ország és monarchia érdekében mindig tanusított, kétségtelenné tesz, hogy a nép. képviselő, tekintettel azon kritikus állapotra, melyben az európai béke szilárdodik, a kormány ide vonatkozó javaslatait ama hazafias kötelességtudat szempontjából fogja megvizsgálni, melyet a nemzetközi viszonyok alakulása jelenleg kényszerítőbben róra, mint valaha. A védképesség nagy kérdés; nemzeti létünk és állami fennállásunk ezen leghatalmasabb kezességét nem szabad a formális alkotmány-doktrína kicsinyes szempontjából tekinteni, valamint semmiféle szatocsa-politikának nem szabad ama posztulátumok egyike vagy másika miatt alkudozni, melyek az említett törvényjavaslatban lefektetve vannak.

A monarchia védképességeel van érve a véderő minden egyes tagjának célszerű felhasználása és minden parányának harmonikus összeműködése által, és csak a ki oly magaslaton áll, melyről áttekinthető, hogy mint alkalmazkodik minden egyes parány az egészbe, ítélhet jó lelkiismerettel a részletek szükséges és célszerű voltáról ama feladat szempontjából, mely az összesség elé állítva van.

Ha tehát a hadügyi kormányzat a koronával egyetértésben a hadszervezet nagy keretében felállít egy követelményt s ahhoz az ellene kifejezett aggodalmak daczára ragaszkodik, úgy szakismeretéről és kötelességérzetéről bizonyára fel kell tenni, hogy eme követelményről le nem mondhat a nélkül, hogy azon nagy célt, mely felelősségérzetére van hagyva, ne veszélyeztetné. Aligha kell mondanunk, hogy ezek a fontolgatások kiválóan az egyéves önkéntesi intézmény reformjára, azaz a véderő javaslatnak ama határozmányaira vonatkoznak, melyek a közvélemény egy érzenél nehéz aggályokat ébresztettek. De ez esetben bir érvénnyel mindaz, mit fentebbi fejtettünk, minden egyes részlet fontossága tekintetében a véderő sikeres működésére nézve. A második szolgálati éve azon önkénteseknek, kik a tisztvi vizsgát nem tették le, sok helyen ébreszt ellenzést, mely annival veszedelmesebb, minthogy látszólagos, persze csak látszólagos jogosultsággal bir.

Ezen második szolgálati év ellen tulnyomólag egy indok érvényesített, mely a reform ellenzőinek főerőssége. E szerint hazánkban az intelligens fiatal-ság lehető kimélése gazdasági és állami virágzásunk, valamint az egészséges társadalmi fejlődés parancsa lenne. Helyes; ezt ki sem tagadja, legkevésbé a kormány, mely a nemzeti intelligencia emelésére oly sokat tett. Csakhogy létezik egy parancs, mely ennél sürgősebb és fontosabb, parancs, mely ellen nem vét-hetünk, az ország legjelentékenyebb érdekének, minden társadalmi, gazdasági és nemzeti hatás céljának, magának az állam létezésének veszélyeztetése nélkül. E parancs alatt a monarchia harcalkésztségét értjük.

Korona és hadi kormány hajlíthatatlanul megmaradnak a második szolgálati évre vonatkozó kívánatuk mellett. A második szolgálati év kényszerítse az önkénteseket a tisztvi vizsga letételére, melylyel szem-

ben eddig bizonyos indolenciát tanusítottak. Hogy e kényszereszköz hathatós lesz, azt eddig nem vitatták el, de nem is lehet. A kérdés csak az, hogy vajjon nagyobb számú tartaléktiszt nyerése, oly érdek-e, melynek az intelligencia kimélését alárendelni szabad? E kérdésre csak igenlő eg lehetne válaszolni. Értelmes altisztekben való szegénységünk mellett a tartaléktisztek lehető szaporítása a védképesség elengedhetetlen előfeltétele.

És ha a kitűzött reform által évente 500 tartaléktiszttel több erőt nyerünk, úgy ezzel évenként legalább két hadtest képes lesz minden szakaszparancsnokságot tisztel betölteni. A szakasz helyes vezetése pedig háboruban a győzelem kezesége. Es minden hadvezéri lángésznek hajótörést kellene szenvednie a szakaszparancsnokok szellemi elégtelenségén. Fegyvereink diadala, a monarchia jövője van kockára téve. Es a midőn ez az érdek emeli fel szavát, akkor minden egyéb aggálynak el kell hallgatnia.

Román lapszemle.

A „Gazeta“ az ő sérelmeit idei 254. sz. vezércikkében, melyben a budapesti államügyészre zsem-bel, következőkben adja tudtára olvasóinak:

„Bezáratták évenle iskoláinkat azon ürügy alatt, hogy azok nem felelnek meg s azok helyett állami iskolákat állítanak, vagy iskoláink mellé magyar iskolát építenek. Megszüntették ipariskoláinkat s arra kényszerítik a román tanoncokat, hogy magyar iskolába járjanak. Megtiltották, hogy Káransebesen és Aradon román középiskolát építhessünk. Bevitték iskoláinkba a magyar nyelvet s épen az I-ső osztálytól kezdve, midőn s a hol a gyermek még anyanyelvén sem képes megtanulni a szótagolást, hát még azt a nehéz magyar nyelvet! Rossz dászkeleket erővel visszahelyeznek államaisaikra, kiket az egyházi hatóság hivatalvesztésre, ítelt csak azért (?) hogy iskoláink elő ne haladassanak, vagy mert az ilyen dászkelek magyar eszközök. Nem lehet se tanító, se tanár iskoláinkban, a ki nem tud magyarul, mintha a műveltség és tudomány ettől a nyelvtől függene. A magyar iskolákba járó román gyermekek egy szót sem tanulhatnak románul.“

Mindez arra a gondolatra vezeti őt, hogy a román nép elibe akadályt gördítenek oly czéből, hogy idővel veszítse el nemzetiségét és megmagyarosodjék. Nincs olyan államügyész, a ki mindezeket tagadni merné.

Hát még a következőket!

„A törvényszéknél nem fogadnak el román nyelvű beadványokat. A telekkönyvi hivatalnál csak abban az esetben, ha magyarul is ott áll a hiteles fordítás. Az adóhivatalok csak magyar nyugtákat fogadnak el. Általában a közhivataloknál a magyar nyelv nélkül nem lehet boldogulni. — A törvényszékeknél magyarul tárgyalnak és nem adják ki az ítéleteket.“ — Épen mint Romániában.

„Ha az erdélyi részekben valami közgazdasági kérdés vettetik fel, első sorban a magyarok jönnek tekintet alá. (Pl. a botfalvi czukorgyárnál. Szerk.) Hunyadmegyébe csángókat telepítenek. Kis-Barcán kalvinista propagandát csináltak. Az E. M. K. E. pénzével a román tanítókat a magyar nyelv terjesztésére csábítják. A főispánok megmagyarosítják a román földeszek neveit és a községeket. A román nép nem tarthatja meg nemzeti ünnepeit t. i. a balázsfalvi gyűlés. — A Romániai (szerint Erdély) színeit Beszterczen, Brassóban üldözik a románokat s ha ilyen színű lobogót tűznek ki, elítélik őket. A román sajtó egyebet (?) sem tesz, mint azt, hogy naponta elpanaszolja ezeket. Tehát miért tömök a román újságírókkal a börtönöket? Azért, mert igazat irnak és igazságot kérnek. A kormányt nem a nemzeti-ségi lapok ítélik el, hanem saját, igazságtalan, törvénytelen tettei a külföldön.“ — Tudja meg tehát a kormány, hogy a sajtóperek nem fogják eltéríteni a Gazetát a poporu jogainak védelmezésétől. És ezt mindaddig ismétljük, míg az igazság győzni fog s eljő az egyenjogúság kora, azaz, hogy a confederaciunea.

Eddig vannak a „Gazeta“ keservei. Közeledik az új előfizetés ideje és ilyenkor a „Gaz.“ és „Tribuna“ megütik a nagy dobót. Nem csoda, igen sok két napilap; igen kevés, a ki szereti előfizetni a lapra, de ingyen csak mégis sokan belepilantlanak. Hogy ne ütné tehát a nagy dobót, mikor még a „Posta Romana“ is konkurrencziát csinált s pedig derekasat!

Hát ha azt hiszi a „Gaz.“, hogy ezen nagy-záju vádakat egy államügyész sem képes megczáfolni, minek fárasszuk mi a czáfolattal magunkat, mikor még a hatéves gyermek is jól tudja, hogy jó iskolát hiában kennek meg hájjal, mert nem eszi ma meg azt a kutyát. Mindenki tudja, hogy akárki áteszi lábát a Predeálnon. Romániába, ott a falusbírótól a miniszteriumo-

kig és semmitő-széki, más nyelven, mint románul, egy betűt sem adnak ki s egy szót sem szólnak. Azt mondják: „Itt Romániában van“ s ennél többet nem szólnak. Ha tudsz románul jó, ha nem tudsz, az is a te dolgod.

Igy vagyunk-e mi Ungariában? Így kellene lenni s akkor egyenlők lennénk. Ne tegyünk többet, mint Románia tesz ott, magyar, szerb, görög polgáraival s szent lesz a békesség. Ki ily elkényeztetett gyermeke hazájának, hogy egyebet sem tesz, mint azt, hogy az állam nyelve ellen öltögeti nyelvét, annak csak Romániát kell felmutatni, vagy mint ő idézi, gr. Andrassy szavaira emlékeztetni: „Egyik kézben abrak, másikban ostor.“

Azonban most vesszük észre, hogy szemlénk egészen a „Gaz.“ keserveiből telt ki s így mi tartozunk köszönettel neki, hogy olvasóinknak pár percnyi jó időtöltést szereztünk.

Czenkalji.

A vízkérdés Brassóban.

Évek óta panaszkodik a lakosaág vízhiány miatt. Brassóban heteken és hónapokon keresztül a képzeltető legkevesebb vízmennyiséggel éri be a lakosság, mert a város tanácsa s képviselője nem tartja szükségesnek, soron kívül s lehető gyorsan megoldani e kérdést, melytől pedig legvitálisabb érdekeink, egészségünk is függ.

Nem elég, hogy vizünk rossz, hát még nincs is.

Bolgárorszeg kivételével, hol százával vannak a források — a hol ásnak forrásra akadnak — az egész város érzi a szükségét. Különösen azonban Bolonya és Ó-Brassó.

Bolonya városrésznünknek — Gácsmajorral együtt — van tizenegy kutja.

Ezek közül a „Nap“, róm. kath. temető-, bolonyai gyógyszer-tár- s Miller-féle ház előtti kutak a belvárosi vezetékből nyerik a vizet.

Ha a belvárosban nem fogyasztanak sok vizet, — marad a Bolonyának is, de mert a belvárosnak sincs elég vize, ennél fogva nem jut a bolonyaiaknak sem, a mint hogy ezen kutak tényleg heteken át nem adnak vizet.

Az u. n. „Czigónia“ előtti kut a csapatkórházban levő forrásból nyeri vizét. Ennek elég vize volna, mert a csapatkórház forrása rendkívül vízdús, — csak hogy ezzel meg más baj van, a katonaság, — akkor a mikor neki tetszik — elzárja a vezetéket s így ebből sem jön. S valahányszor ezért panasz emel-tetik, a válasz mindég az, hogy akaratlanul történt. Csakhogy ez az akaratlanság nagyon gyakran történik.

A vasútra vezető út külső részén, a vámsorompó, Ludvig-, Seewald- s Kulhavi-féle ház (utóbbi kettő Gácsmajorban) előtti s az u. n. „vastag csörgő“ kutak a Jancsi rétről, illetve a Lukhard-féle telken levő forrásból táplálkoznak.

E forrás nagyon kevés vizet szolgáltat arra, hogy a lakosság vízzel ellátsassék. Maga a városi mérnöki hivatal igazolja, hogy a forrás kevés vizet szolgáltat; a mi belőle a víztartályokba foly, azokból ismét kifoly. Ezt mérések alapján állítja az építészeti hivatal.

Ezen kutak számára most új forrás is áll rendelkezésre. Kärtsch Keresztély főmérnök ugyanis felfedezte az ág. ev. egyháznak a Jancsi réten levő telken egy forrást, össze is kötötte ezt az utóbb nevezett kutak vezetékeivel s így — a mérnöki hivatal véleménye szerint — ezen kutak eddigi vízmennyiségüknek egy harmadával több vizet fognak nyerni.

Tekintettel azonban arra, hogy az eddigi vízhiány a tényleges szükségletnek nem egy harmada volt, hanem legalább is kilencz tizede, mert ezen kutak is heteken át szüneteltek, ezen egyharmadrésnyi vízszaporodás korántsem fogja a szükségletet kielégíteni.

Hasonló a helyzet Ó-Brassóban. Ott van öt szivattyus kut, melyek azonban egyrészt nagyon kevés vizet szolgáltatnak, másrészt a városi kutmester bölcsességéből rendesen teljeen elromlott szivattyúkkal birnak. Egyike ezeknek — mint tudjuk — közvetlen a temetőből bírja forrását. Ily viz pedig nem iható az egészség veszélyeztetése nélkül.

Van ezenkívül három kut, mely a belvárosi vezetékből nyeri vizét. Ezenknél ugyanaz áll, mint a bolonyaiak egy részénél, t. i. a városnak önmagának sem lévén elég vize, nem jut az ó-brassóiaknak. De eltekintve ettől is, ha folyna is viz ezen vezetéken, akkor is bizony szomorú állapot ez, mert ez a vezetékek — melynek vezetéke korhadt facsővek — alig egy méternyi távolságra van a klastrom-kapu mellett levő tisztességhelytől, tehát oly csekély távolságban, melyben a föld elég nagy közlekedési cső még arra, hogy a facsőg szivárogtassa ennek tartalmát, azon keresztül pedig az elegzés könnyű dolog.

Ily körülmények közt nagyon természetes, hogy a lakosság nyugtalan s a belügyminiszterhez akar for-

dulni segélyért, minthogy a városnál azt h'ába keresi.

Ugy emlékszünk, hogy a közigazgatási bizottság még ezelőtt két évvel utasította a várost tanácsot, soron kívül felelősség terhe alatt elintézni a vízkérdést.

Mi történt? Csaknem semmi.

Mert az, hogy évek múltán majd kapunk jó vizet s ebben a tekintetben már dolgoznak is előre, nagyon kevés vigasz, tekintettel arra, hogy e terv keresztülvitele évekig eltarthat. Vajjon addig mit igyék a lakosság?

Küküllőmegyék rovata.

Fillérestély.

Az orsz. vöröskeresztgyelet kisküküllőmegyei választmánya f. hó 1-én Dicső-Szentmártonban a megye megye disztermében a buzgó, lelkes hilibi Gál Domokosné, elnökle alatt vegyes bizottság közreműködésével szép számú, válogatott közönség megjelenésével fillérestélyt a következő érdekes műsorozattal tartotta meg.

A »Melodien-Quadril« és »A legjobb polka« Török Vilmos, Ürmösi Kálmán, Lengyel Izidor, Grünfeld Mór és Nagy János műkedvelőkből alakult vonós zenekar által elismerésre méltó technikával adták elő.

Feketéné Bartal Etel »Egyszerű történet« Tholdy Istvántól című felolvasása általános méltatásban részesült a közönség részéről.

Bokorné, Kósa Julia és Gyöngyössy, Polz Adolfin kettős éneke pedig viharos tapsra és ujjazásra ndította a hallgatóságot.

Nyarady Dénesné érdekeltes szavalata kitörő eljenzésben nyert elismerést s azután táncszívalom volt kitűnő jó kedvvel az éjféli utáni órákig.

Az estély is szép sikere az áldozatkész elnöknő és a bizottságon kívül, bizonyára műkedvelő tagokat illeti, kik előadott darabjaikkal nem egy fillérestélyt, hanem egy szerényebb igényeknek megfelelő hangversenyt is betöltött volna. Nem is késett a közönség a műkedvelőkkel szemben tapsokban, ujjazásokban elismerésének kifejezését adni s ezzel egyuttal dobumentálni, hogy Dicső-Szentmártonban minden tényező meg van arra nézve, hogy a társadalmi élet mindig ébren maradjon. Teljes reménnyel is vagyunk az iránt — írja levelezőnk — ismerve az intézők buzgóságát, hogy e megkezdett mozgalom életű szikrája leene társadalmi életünknek.

Az estély jövedelme körülbelül — a kiadások leszámításával — lehet 20—30 frt.

A legközelebbi fillérestély e hó 15-ére van kitűzve, mely bizonyára — az előbbiből ítélve — fölül fogja mulni úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben a december elsőit.

*

Kisküküllővármegye birtokossága hilibi Gál Domokos alispán összehívására f. hó 2-án Dicső-Szentmártonban a vármegyeház disztermében népes gyűlést tartott, melyen kimondotta, hogy csak azon esetben járhat az erdélyi részekben felállítandó czukorgyár czukorrépa részben való termeléséhez, ha a gyár Radnóthon állíttatik föl; ha a gyáros kisküküllőmentén alkalmas helyen beváltó présházat rendez be, vagy pedig ha a czukorrépa métermázsáját, a birtokosság által a gyárhoz szállítva, 80 krba veszi be.

A birtokosságot a gyárossal szemben bekövetkezhető megállapodások képviselőit pedig Horváth Gyula, orsz. képviselőt határozta fölkeríteni.

Kimutatás.

A brassói kisdédóvó intézetek javára megajánlott összegeket az 1888—9-ik tanévre befizették:

Gr. Bethlen András 100 frt, Nagy István 20 frt, Deési János 2 frt, Rombauer Emil 10 frt, dr. Matyeka Károly 2 frt, Verzar Mór 10 frt, Folyovits Miklós 5 frt, Simay testvérek 5 frt, Temesvári István 5 frt, Vasady József 50 frt, Lázár és Verzar 25 frt, Borosnyai Dániel 10 frt, László M. és L. 5 frt, Kelemen Ferencz 2 frt, Verzar Antal 5 frt, Nagy Gyula erdőfelügyelő 10 frt, Tutsek Károly 1 frt, dr. Otobán Nándor 3 frt, dr. Vajna Gábor 5 frt, dr. Weisz Ignác 10 frt, dr. Róth József 5 frt, S. Grünfeld 5 frt, Steinhart Zsigmond 5 frt, B. May 5 frt, M. Eisenstein 5 frt, D. H. Feldmann 5 frt, Altstädter Antal 2 frt, Mayer József 10 frt, Kürthy János 5 frt, Maurer Viktor 30 frt, Adler Rudolf 4 frt, Aronsohn Henrik 5 frt, Matyás József 5 frt, Gyertyánffy Emil 5 frt, Möller Ede 2 frt, Verzar László 2 frt.

Összesen fizetett 36 tag 386 frt.

Brassó, 1888. decz. 3-án.

János Lajos,
óvoda pénztáros.

Helyi és vidéki hírek.

Lapunk mai számának tárczarovata rendkívüli tárgyalmaz miatt kimaradt.

Kérelem. Azon t. előfizetőinket, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, kérjük kitűzöttel, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb beküldeni.

Új tanár. A brassói róm. kath. főgymnasium új tanárt kapott: Gáspár Balázs rajztanár személyében.

A hétfalusi erdőügy. Pávai Vajna Elek ügyvéd, a hétfalusi peres erdőügyben a hétfalusiak ügyvédje s Hollaky Imre orsz. képviselő, városunkban időznek. Ittlétök összeköttetésben van a hétfalusi erdőüggyel, melyben Hollaky annak idején interpellálta volt a kormányt.

Bene Róbert erdélyrészi kir. posta s távirat igazgató f. hó 4-én városunkba érkezett, fölülvizsgálva a posta s táviróhivatalt. Kisérletében van Gröber Béla felügyelő is.

Hymen, Mezei Victor, fogaraszvármegyei főispáni titkár, deczember hó 1-én kelt egybe Balog Izabella kisasszonnyal. Az esketési szertartást — mely szűk családi körben folyt le — Simón Jenő, Szent-Ferencz rendi zárdafőnök végezte.

Fillérestély. A tegnap este a Nr. 1. nagytermében tartott »nagy« fillérestély becsületére vált úgy a háziasszonyoknak, mint a közreműködőknek. — Bauer Erzsike s Jankó k. a. nyok csinos zongorajátéka, dr. Vajna Gáborné uró praecis hegedűjátéka, kísértve huga Hartl Gizelle k. a. által a zongorán, Bartha G. s Langer k. a. ok kedves éneke, kísértve mestérük, Jaschik Gyula által, nemkülönben Végh Mátyás érdekes felolvasása Arany János »Tetemre hívás« című balladájáról s ennek kitűnő elszavalása, nagy hatást tett a közönségre, mely mindannyit dusan megérdemelt tapsokkal jutalmazta. A fillérestély oly csinos volt, hogy méltán be vált volna hangversenynek is. Közönség igen szép számmal volt s a mi a fődolog mindenki azzal jött el, hogy jól mulasson.

Óvóügy. Az E. M. K. E. brassó-belvárosi kisdédóvó intézetben jelenleg 48, a lefolyt hóban 51, a boldonyait pedig 41 gyermek látogatta.

Kereskedelmi kamara. A brassói kereskedelmi és iparkamara alakuló közgyűlése f. hó 22-én d. u. 3 órakor lesz. Ez alkalommal választatik az új elnök s alelnök.

Czukorrépagyár című legutóbbi vezércikkünk-ből tévedés folytán kimaradt az erdő hozamának összege t. i. egy hold erdő évenként átlag 64 krt jövedelmez a birtokosnak beleszámítva a mellékjövödelmet is, mint legelőt, makkozást stb.

A köhalmi magyarság f. hó 7-én a magyar kasszino könyvtára s a szegény tanulók segélyezése javára fillérestélyt rendez, mely alkalommal Várad Antalnak »A tor« című vígjátéka kerül előadásra. Közreműködnek: Mahr Adél, Szentpéteri Anna, Babos József, Téglás István és Végh Ferencz. A köhalmi csekély alig néhány családból álló magyarság valóban bámulatra méltó tevékenységet fejt ki.

A répaczukorgyár kérdésével foglalkozott a napokban Feketehelem község képviselője, kimondván, hogy a községre eső, de alá nem jegyzet, még 100 holdat önmaga jegyzi. Ha a többi község is követi a jó példát a siker bizonyos.

Fogaraszvármegye tisztii főorvosa idei nov. 29-éről keletve arról értesíti lapunkat, hogy a 132. számunkban közölt azon hír, mintha Fogarason himlő, vörheny és dyphtheritis járványosan uralkodnék s ennek folytán az ev. iskola bezárattott, nem felel meg a valóságnak. Tény az, hogy egyes vörheny és himlő esetek felmerültek s hogy egy tanító családjában előfordult vörheny-eset miatt egy osztályt át kellett helyezni, de ragályról szó sem lehet.

Esküdtársi tárgyalás. Bartha Miklós ur, az »Emlenék« fel. szerkesztője s Korbuly József, az »Erdélyi Hiradó« fel. szerkesztője között fenforgó sajtóügyben az esküdtársi végtárgyalást f. hó 19-ére tűzte ki a helyi kir. törvényszék előke.

»Zsirszemek«, melyek a leves fölületén láthatók, látszólag annak erejét bizonyítják. De a szakértő nem vezetett félre magát ez által. Tudja, hogy ezek a zsirszemek csak a husnak feloldott zsirnemű részei, melyekben sem jó íz, sem erő nincs, sőt még gyomorbetegnek óvakodniok is kell ilyenektől, mert ily leves ártalmas nekik. E czélból a gyakori háziasszony e zsiradékot leszűri, mielőtt a levest feltálatná, vagy használja a minden levesnél oly kitűnő pótszert, Liebig huskivonatát, mely teljesen kizárja a zsirszemek képződését. E kivonat alkalmazása által tehát kizárt minden emésztési baj, míg másrészt az izletesség is növeltetik, a mi különösen szállodákban, vendéglőkben és nagyobb háztartásokban teszi nélkülözhetetlenné. Ez biztosítja a Liebig féle huskivonat elterjedését mindenütt, a hol csak súlyt fektetnek izletességre.

Táviratok.

Budapest, decz. 6. (A »Brassó« eredeti távirata.) Henszmann Imre, a magyar műtörténelem megalapítója meghalt.

Arad, decz. 6. (A »Brassó« eredeti távirata.) A Doda Traján-féle sajtóper bizonyítalan időre elhalasztott. Doda beadványt intézett a törvényszékhez, hogy betegsége képtelenné teszi megjelenését; továbbá a megidézést jogtalannak tartja, mert az inkriminált vétséget elkövetvén képviselő volt, s így immunitás védte. A törvénynek első kifogására a tárgyalást elhalasztja, és megkeresi a karánsebesi törvényszéket egészségének megvizsgálására. Ha az olyan lesz, hogy vádlott megjelenhetik, a tárgyalás azonnal megtartatik: a második kifogás nem fogadtatott el.

Pozsony, decz. 6. (A »Brassó« eredeti távirata.) A jogász ifjuság tegnap este impozáns tüntetést rendezett. A német színházban a császár jubileumkor a »Goit« erhalté-t húzták, ezért az ifjuság testületileg kivonult a polgármesterhez a színügybizottság elnökéhez. A szónok előadta, hogy a tegnapi diszeloadás ellenkezik a magyar alkotmánnyal és a czulútése a nemzeti közérzetnek; — a polgármesternek kötelessége lett volna azt megakadályozni, mit nem tévén, hazafiatlanságot követett el s méltó nyilvános megróvásra, mire óriási »Abzug Mergli« következett. Az impozáns tüntetés annak a Mergnek szólt, ki a magyar közművelődést czégernek nevezte s az Emkét Pozsony területéről goromba válaszzsal kiutasította.

Budapest, decz. 5. (A »Brassó« eredeti távirata.) A véderőbizottságban elhatározott, hogy a képviselőház elé javaslat terjesztessék, mely szerint a kormány utasíttatik, hogy engedtesse meg a magyar egyéves önkénteseknek, hogy a tisztii vizsgának elméleti részét az állam nyelvén letehessék.

A szerkesztő postája.

J—b A—s, urnak Brassóban. Lapunk nem régiség, hogy akkor keresi fel egy közleménnyel, mikor az már más lapban rég megjelent. — Ez a közlemény pedig — hivatalos alakban, illetékes aláírással ellátva, bár az illető intézet magyar királyi — már pénteken megjelent a helybeli német lapban és ön vasárnap, magánközlemény gyanánt hozza hozzánk azzal az izennel, hogy az illető intézeti főorvos ur tisztel s kéri közlését. Ha a főorvos urnak érdekében van, hogy az magyarul is megjelenjék — bár mint m. kir. intézetből erdőnek első sorban magyarul kellene megjelenie — akkor ugyanazon időben s módon, aláírásával ellátva kellett volna beküldeni hozzánk, a mikoré készséggel közöltük volna, nem pedig csak úgy suttomban kegyeddel. Természetes, hogy mint idejét mult közleményt, most már nem közöljük.

Nyílt tér.*)

Városligeti testgyógyintézet

Budapesten.

Ezelőtt dr. Fischhof-féle hidegvízgyógyintézet.

Tudomására hozatik a t. cz. közönségnek, hogy Fischer Győző ur, csász. kir. udvari szállító, sebészeti mű és kötszertáros, a város ligeti testgyógyintézet igazgató tulajdonosa Rudapestről decz. hó 5-én reggel ide érkezik. Nevezett f. hó 9-ig az »Európa« szállóban fog tartózkodni, s ez idő alatt naponta 12 óráig délbe, és 3-tól 6-ig délután értekezhetnek vele oly betegek, kik a test bármely elferdülésében, mint lud-talp, lólab, dongaláb, sasoklob, gacsostérd, izületi zsugorodások, és merevség, végtagok korlálol mozgathatósága és elgörbüléseiben, továbbá gerincoszlop elferdülésében, mint oldal, hát- és mell-görnyes és tyukmellben szenvednek. Minden betegségek a fenti intézetben a legtöbb esetben műtét nélkül oly készülékek segélyével kezelhetnek és pedig a legszebb eredménnyel, mely készülékek minden betegnek a főnjárast lehetővé teszik és így az ágyban fekvés kényszere elől fölmentetik. Nem ajánlathatik továbbá eléggé figyelmükbe azoknak, kik logóhasban és sörvekben min agyék, czomb- és köldök-sörvben szenvednek.

Minden szenvedőknek legjobb alkalmunk van most arra, hogy kellő felvilágosításokat nyerve Fischer urtól, betegségeikhez szükséges gépezetek felől, egy szebb jövőt teremthessenek maguknak.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleménynek sem tartalma sem alakjárt nem vállal felelősséget a szerk.

Brassói piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1888. deczember hó 4-én.

Román papirpénz	à 20 frankos	9.10 vétel	9.12 eladás
ezüstpénz	à 20	9.—	9.02
Napoleon's (aranypénz)		9.64	9.66
Török lira		10.92	10.94
Arany		5.70	5.72
Orosz papírrubél		123.—	125.—

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,198.—1888.

Hirdetmény.

Brassó vármegye törvényhatóságának közgazgatási, árva- és gyámhatósági, valamint mértékhatóságai hivatalainál az 1889. évben szükségeltető, mintegy 415 köbméter száraz bükk tűzifa szállításának biztosítására f. évi **december hó 10-én** délelőtti 9 órakor a vármegyei alispáni hivatalban zárt levelű ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Versenyezni kívánók felhivatnak, 52 frt bántpénzzel ellátott, lepecsételt írásbeli ajánlatukat fenti nap és óráig az alispáni hivatalnál benyújtani.

A szállítási feltételek mai naptól kezdve a hivatalos órákban az alispáni kiadó hivatalnál betekintheők.

Brassó, 1888. november 28.

Roll Gyula,
kir. tanácsos alispán.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,199. 1888.

Hirdetmény.

Brassó vármegye törvényhatóságának központi, árva- és gyámhatósági, valamint mértékhatóságai hivatali helyiségekhez és a katonai csapatkórházhoz tartozó fűtők és kéményeknek az 1889. évre leendő takarításának biztosítására f. é. **december 10-én** délelőtti 11 órakor zárt levelű ajánlati versenytárgyalás fog tartatni, melyre versenyezni kívánók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy 5 frt. bántpénzzel ellátott és lepecsételt írásbeli ajánlatukat, melyben az alispáni hivatali helyiségek, a katonai csapatkórházi épületek és a mértékhatóságai hivatali helyiségekhez tartozó kéményseprői munkákra külön-külön ajánlat teendő, fenti nap és óráig az alispáni hivatalhoz adják be.

A részletes feltételek mai naptól kezdve a hivatalos órákban az alispáni kiadó hivatalnál betekintheők.

Brassó, 1888. november 28.

Roll Gyula,
kir. tanácsos alispán.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,202.—1888.

Hirdetmény.

Brassó vármegye törvényhatóságának központi, árva- és gyámhatósági, valamint mértékhatóságai hivatalainál az 1889. évben szükségeltető irodai szerek szállításának biztosítására f. évi **december hó 11-én** délelőtti 10 órakor a vármegyei alispáni hivatalban zárt levelű ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A versenyezni kívánók felhivatnak, 20 frt bántpénzzel ellátott és a kellő mintákkal felszerelt, lepecsételt írásbeli ajánlatukat fenti nap és óráig az alispáni hivatalnál benyújtani.

A szállítási feltételek mai naptól kezdve a hivatalos órákban az alispáni kiadó hivatalnál betekintheők.

Brassó, 1888. november 28.

Roll Gyula,
kir. tanácsos alispán.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,201. - 1888.

Hirdetmény.

Brassó vármegye törvényhatósága szolgáló személyzete részére az 1889. évben szükségeltető 11 pár csizma, és 11 pár cipő szállításának biztosítására f. évi **december hó 11-én** délelőtti 9 órakor az alispáni hivatalnál zárt levelű ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. A versenyezni kívánók felhivatnak, 20 frt bántpénzzel ellátott, lepecsételt írásbeli ajánlatukat fenti nap és óráig az alispáni hivatalnál beadni.

A szállítási feltételek mai naptól kezdve a hivatalos órákban az alispáni kiadó hivatalnál megtekinthetők.

Brassó, 1888. november 28.

Roll Gyula,
kir. tanácsos alispán.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,200. 1888.

Hirdetmény.

Brassó vármegye törvényhatósága szolgáló személyzete részére az 1889. évben szükséges ruha-illetmény szállításának biztosítására f. évi **december hó 13-án** délelőtti 9 órakor az alispáni hivatalnál zárt levelű ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A versenyezni kívánók felhivatnak, 80 frt bántpénzzel, posztó- és nyári kelme mintákkal felszerelt, lepecsételt írásbeli ajánlatukat a fenti nap és óráig az alispáni hivatalnál benyújtani.

A szállítandó öltönydarabok következők: 2 drb köpönyeg, 5 drb attila, 6 drb kabát, 5 drb magyar nadrág, 6 drb pantallón, 11 drb mellény, 22 drb nyakravaló, 11 drb sapka, 11 drb nyári öltöny.

A szállítási feltételek mai naptól kezdve az alispáni kiadó hivatalnál betekintheők.

Brassó, 1888. november 28.

Roll Gyula,
kir. tanácsos alispán.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,203.—1888.

Hirdetmény.

Brassó vármegye katonai csapatkórház árnyékszék-tonnái kihordásának biztosítása céljából f. é. **december hó 13-án** délelőtti 11 órakor a vármegyei alispáni hivatalnál zárt levelű ajánlati versenytárgyalás fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók oly hozzáadással hivatnak meg, miszerint a vállalat egy évi általános fizetés mellett fog a legkevesebbet követelőnek átadni.

A lepecsételt és az ajánlott általános összegnek 5% bántpénzzel terhelt ajánlati levél fenti nap és óráig a várm. alispánjához nyújtandó be.

A feltételek a hivatalos órákban a vármegyei alispáni iktatóban betekintheők.

Brassó, 1888. november 28.

Roll Gyula,
kir. tanácsos alispán.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,204.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,205.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,206.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,207.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,208.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,209.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,210.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,211.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,212.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,213.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,214.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,215.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,216.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,217.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,218.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,219.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,220.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,221.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,222.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,223.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,224.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,225.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,226.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,227.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,228.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,229.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,230.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,231.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,232.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,233.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,234.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,235.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,236.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,237.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,238.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,239.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,240.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,241.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,242.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,243.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,244.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,245.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,246.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,247.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,248.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,249.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,250.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,251.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,252.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,253.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,254.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,255.—1888.

Brassó vármegye alispánjától.
Szám 11,256.—1888.

ELADÓ

egy igen jó karban lévő
CARAMBOL-BILLIARD
(márványlap) jutányos áron.
Bővebb felvilágosítást ad Stepanek kárpitos Brassóban a klastrom-utczában.

• Mindenféle ruha- és kalapdiszek a legújabb divat szerint. •

LASKAI ÁRPÁD
NŐI DIVAT- ÉS KÉSZ ÖLTÖNY-RAKTÁRA
(Brassó, virág-sor 325. sz. a.)
ajánlja úgy a helybeli, mint vidéki m. t. közönségnek az
őszi és téli évadra
gazdagon berendezett üzletét, ugymint: Divatszövetekben, fekete és színes cachmirok, selyemszövetek, selyem- és angol bársonyok, gyöngydiszek, vásznak, chiffonok, oxfordt, creton, szalag, csipke, virág, disztollak, kesztyűk stb, a legjutányosabb árak mellett.
Felső és ruhamegrendelések gyorsan és első árak mellett készíttetnek.

• Nagy raktár férfi- és női fehérneműekben. •

DRESSNANDT J. EDE
órás és optikus
városi óra-gondozó,
Brassóban, klastrom-utca 2. szám alatt
(a rom. kath. templom közelében)

ajánlja jól berendezett raktárát, ugymint: arany és ezüst svájci zseborát, inga, kezet, schwarzwaldi mindeneműt, továbbá óralapokat, zeneműveket és nagy választékban álló optikai tárgyakat a legolcsóbb árakban.
Minden javítások és megrendelések lelkismeretes jótállás mellett pontosan és gyorsan eszközöltenek.
Olyan tárgy, mely a megrendelőnek kedvére nincs, visszatérítik.
Minden e szakba tartozó vétel vagy csere a legelőnyösebben teljesítik.
Gondozza a városi plébánia-templom óráját.

Gróf Kálnoky Dénes ő excellenciája erdőségeiből
legújabb minőségű, fiatal
bükk tűzifát

a mely első rendű minősége által minden versenyt felülmúlt, alólírott a következő árban ajánl:

1 öl = 4 köbméter, 125—140 ctmtr. hosszú, díjmentesen a házhoz szállítva,
11 forintért.

Továbbá szerszám-fákat jutányos árban.

Rendelmények elfogadtatnak: Jorgu Barla urnál Bach mayer-ház, a színházzal szemben és a helybeli nagy dohányraktárban (Verzár István, klastrom-utca).

Ajánlok továbbá kitűnő minőségű **bükkfa-szenet** nagyban és pedig vagononként 155 frtért a vasutállomásnál, kicsinyben métermázsánként 2 frtért a raktárban: Zikely Lujza kiskereskedésében, felső-ujtca 470. szám alatt.

Süssu M. Eleonora megbízottja:
Süssu Meier.

(418) 1—3

A legfőbb kitüntetések, a legnagyobb világi kiállításokon, 1867-óta.

Mindenkor határozottan:

Liebig
társaság

hús-kivonata kéréndő,

Csak akkor valódi,

ha minden doboz árújegye, a mel-
lékelt névaláírással
kék nyomásban van ellátva.

A Liebig társaság központi raktára az Osztrák-Magyar Birodalom számára:

Berck Károly, osztr. csász. kir. udvari szállítónál, Bécs, I., Wollzeile 9 sz. a.

Kapható továbbá valamennyi nagyobb fűszer-csemege és gyógyfűszer kereskedésben, valamint minden gyógyszerárban.

A legfőbb kitüntetések, a legnagyobb világi kiállításokon, 1867-óta.

A Liebig féle húskivonat kitűnő és erőteljes húsléves főztőni előállítására, valamint leves, mártás, főzelék és húsételek javítására és fűszerezésére szolgál. Helyesen használva rendkívüli kényelmesége mellett, a háztartásban igen nagy megtakarításra is nyújt alkalmat. — A legkitűnőbb erősítőszert a gyengélkedők és betegek számára.

Liebig